

Aan het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. Minister Dijkstra
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Betreft: Reactie sectie Jeugd van het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) op de Internetconsultatie Wet
BIG - vereenvoudiging beroepenstructuur psychologische beroepen

Utrecht, 24 februari 2024

Geachte mevrouw Dijkstra,

Namens de sectie Jeugd van het Nederlands Instituut van Psychologen (3.000 leden van de sectie Jeugd en ruim 1.200 geregistreerde Kinder- en Jeugdpsychologen) maken ook wij graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op voorliggend wetsvoorstel aangaande het onderdeel deskundigheidsgebied van het nieuwe beroep gezondheidzorgpsycholoog-generalist. Ons dringend verzoek is om het kennisdomein van de ontwikkelingspsychologie stevig te verankeren in het basisberoep gezondheidzorgpsycholoog-generalist in de wet BIG, zoals ook voorgesteld in het proces voorafgaand aan deze openbare consultatie.

We weten vanuit wetenschappelijke psychologische onderzoek én ervaring steeds beter:

- dat patronen in de gezinsrelaties belangrijke invloed hebben op voor latere relaties;
- dat ervaringen uit de jeugd een leven lang kunnen doorwerken (zowel mentaal als fysiek);
- dat maatschappelijke problemen van invloed zijn op mentale gezondheid en vice versa;
- dat naast de start in het leven ook de jong-volwassenheid (16-25 jaar) een heel kwetsbare periode is in het leven;
- dat kennis van ontwikkelingspsychologie juist bij mediërende behandeling in de ouderenzorg helpend kan zijn.

Zorg dat in de omschrijving van het deskundigheidsgebied van het nieuwe BIG-beroep voor psychologen duidelijk tot uitdrukking komt dat de kennis vanuit de ontwikkelingspsychologie en dus de begrippen vanuit de Kinder- en Jeugdpsycholoog en de Gezondheidszorgpsycholoog daarin zijn samengevoegd. Neem hiertoe het tekstvoorstel van NIP en NVP over (zie verderop in deze brief).

Toelichting

In de omschrijving van het deskundigheidsgebied in het wetsvoorstel ligt de nadruk nu op het behandelen van 'stoornissen' van de persoon. Dit doet geen recht aan de breedte en complexiteit van het kennisdomein van de gezondheidzorgpsycholoog-generalist en ontwikkelingen binnen het vakgebied.

Kinderen, jongeren, gezinnen, ouders, volwassenen en ouderen die een beroep doen op zorg leven niet in een vacuüm, maar - gedurende hun hele levensloop - in een context van relaties, leefomgeving (gezin, school, werk en huisvesting) en de maatschappij. Dit is essentieel bij het tot stand brengen van veranderingen bij gedragsmatige en psychische problemen.

In de memorie van toelichting wordt terecht benoemd dat de sterke scheiding van hulpverlening 18-/18+ mede aanleiding is voor de samenvoeging van de gezondheidzorgpsycholoog en kinder- en jeugdpsycholoog. Het levenslooperspectief vormt dan ook een belangrijk onderdeel van het nieuwe beroep.

Verzoek tekstvoorstel deskundigheidsgebied

Een brede omschrijving van het deskundigheidsgebied van de gz-psycholoog-generalist in de wet BIG is zo belangrijk, omdat die de basis vormt voor de competenties en daarmee voor de opleiding van de BIG-geregistreerde psychologen in de toekomst. Het kan niet zo zijn dat we psychologen opleiden *zonder* deze kennis. Ons verzoek is dan ook het voorstel over te nemen dat reeds in mei 2023 door NIP en NVP bij VWS is ingediend:

Tot het gebied van deskundigheid van de gezondheidszorgpsycholoog-generalist wordt gerekend de mentale gezondheid en de preventie, diagnostiek, indicatiestelling, begeleiding en behandeling van gedragsmatige en psychische problemen en stoornissen bij mensen, gedurende de hele levensloop in de context van relaties, leefomgeving en maatschappij.

Als sectie Jeugd van het NIP hebben wij de afgelopen tijd veel reacties voorbij zien komen van orthopedagogen (vaak collega's), die hun beroepsgroep missen in de voorstellen, of suggereren dat hiermee het belang van hun beroep wordt ondermijnd. Als (K&J-)psychologen, intensief samenwerkend met orthopedagogen in het jeugddomein, betreuren we deze reacties en de ontstane onduidelijkheden.

In 2020 is orthopedagoog-generalist als apart beroep in de wet BIG opgenomen. De beroepsgroep kent bovendien al jaren een eigen beroepenstructuur. Het huidige wetsvoorstel voor wijziging van de beroepenstructuur heeft betrekking op de BIG-beroepen voor psychologen. In het kader van verheldering en vereenvoudiging hebben wij er als psychologen voor gekozen twee van onze beroepen (K&J en GZ) samen te voegen tot één breed (nieuw) basisberoep. Dat doet niets af aan de deskundigheid van het sinds enkele jaren apart geregelde BIG-beroep OG. Sterker nog, de voornaamste reden is via deze samenvoeging van beroepen juist bij te dragen aan de gevraagde verheldering en onderscheiding van beroepen.

Al decennia lang werken gezondheidszorgpsychologen, kinder- en jeugdpsychologen en orthopedagogen complementair samen. Vanuit verschillende (post)universitaire opleidingen, weliswaar met enige overlap in hun competenties, maar ook met een eigen, specifieke achtergrond en kennisdomein.

Het is voor professionals én voor cliënten juist helder als er straks twee afzonderlijke basisberoepen zijn in de wet BIG, één voor psychologen en één voor orthopedagogen, met verschillende (voor)opleidingen, die aanvullend aan elkaar werkzaam zijn in het veld.

Ook vragen wij aandacht voor de tekst in de memorie van toelichting over Kinder- en Jeugdpsychologen. Daar wordt gesproken over "mogelijke noodzakelijke bijscholing voor KJ psychologen die nog geen BIG registratie hebben". In aansluiting op de reactie van het Algemeen Bestuur van het NIP, is ons verzoek deze tekst uit de memorie van toelichting te schrappen en te verwijzen naar de nog (bij AMvB) uit te werken overgangsregeling. Immers, omdat het om een nieuw (samengevoegd) beroep gaat, is uitgangspunt van NIP en NVP dat zowel gezondheidszorgpsychologen als kinder- en jeugdpsychologen niet aan aanvullende eisen hoeven te voldoen. De eindtermen van beide beroepen zijn immers gelijkwaardig.

Ten slotte vraag ik uw aandacht voor het proces. Vele beroepscollega's hebben expertise ingebracht op allerlei plekken, werkgroepen, adviesraden en klankbordgroepen en is er steeds bij iedere stap maximaal ingezet op breed draagvlak en zorgvuldigheid. Ook dit onderdeel – de deskundigheidsomschrijving – van het proces van de beroepenstructuur is op die wijze tot stand gekomen en zijn er voorstellen gedaan.

Met onze voorliggende inhoudelijke reactie hopen wij zeer dat de waarde van de eerder ingebrachte expertise gehoord wordt en meegenomen zal worden in de afwegingen.

Wij wensen u daar veel wijsheid bij.

Met vriendelijke groet, namens de sectie Jeugd van het NIP,

Vera Naber, voorzitter sectie Jeugd NIP